

Makedonci

Aleš Mučka

První skutečný hegemon

- Po více než století vzájemných konfliktů mezi řeckými *poleis* se na severu Balkánského poloostrova objevila nová velmoc – Makedonské království
- Během necelého půlstoletí Filip II. Makedonský vojensky sjednotil všechny řecké státy a jeho syn Alexandr Veliký si podmanil i celou Perskou říši

Filip II. Makedonský

Životní data

- *asi 382 př. n. l. – +336 př. n. l.
- Mládí strávil jako rukojmí v Thébách, kde se naučil nové vojenské taktiky a strategie
- Roku 359 př. n. l. se Filip stal regentem za svého nezletilého synovce Amynta IV.
- Měl sedm manželek (politické sňatky)
- Pět dětí: tři dcery a syny Alexandra a Arrhidaia (slabomyslný)

Reformy makedonského vojska

- Profesionální armáda s pravidelným a organizovaným výcvikem
- Zhruba 30 000 pěšáků, 4 000 kavaleristů
- Jen jezdci měli své osobní sluhy, centralizovaný týl pro pěchotu (jeden zásobovač na deset vojáků)
- Hlavní zbraň: 6 m dlouhé kopí (*sarissa*)
- Při obléhání používali obléhací stroje

Makedonská falanga

- Jádrem tvořili těžkooděnci (*pezhetairoi*) postavení v 16 řadách, přičemž se do boje přímo zapojila až 11. řada, a zranitelné boky chránila lehká pěchota
- Elitní jednotku představovala šlechtická těžká jízda (*hetairoi*)
- Jednotlivé druhy vojska mezi sebou úzce spolupracovaly

Počátky expanze Filipa II. Makedonského

- Po roce 359 př. n. l. porazil Ilyry a Paióny a byl prohlášen za makedonského krále
- Roku 357 př. n. l. dobyl Amfipolis a Pydnu
- Roku 356 př. n. l. také porazil ilyrsko – paiónsko – thráckou alianci a uzavřel spojení s městem Krenides (dnes Filippi), které mělo zlaté doly na hoře Pangaion

Řekové se Makedonců nebojí

- Roku 352 př. n. l. porazil Filip Fóky v bitvě na Krokusovém poli a stal se doživotním archóntem thesálského spolku
- V letech 349 – 348 př. n. l. dobyl poloostrov Chalkidiké k nelibosti Athén
- V roce 346 př. n. l. definitivně porazil Fóky a díky tzv. Filokratovu míru uzavřel spojení s Athénami

Na cestě k Chairóneii

- Roku 340 př. n. l. makedonská armáda oblehla Perinthos a Byzantion, čímž zablokovala dovoz obilí z Černého moře
- Roku 339 př. n. l. byl Filip II. a jeho armáda povoláni Delfami do 4. svaté války
- Démosthenés označil toto tažení za agresi a Athény vytvořily helénský spolek, který měl Makedonce porazit

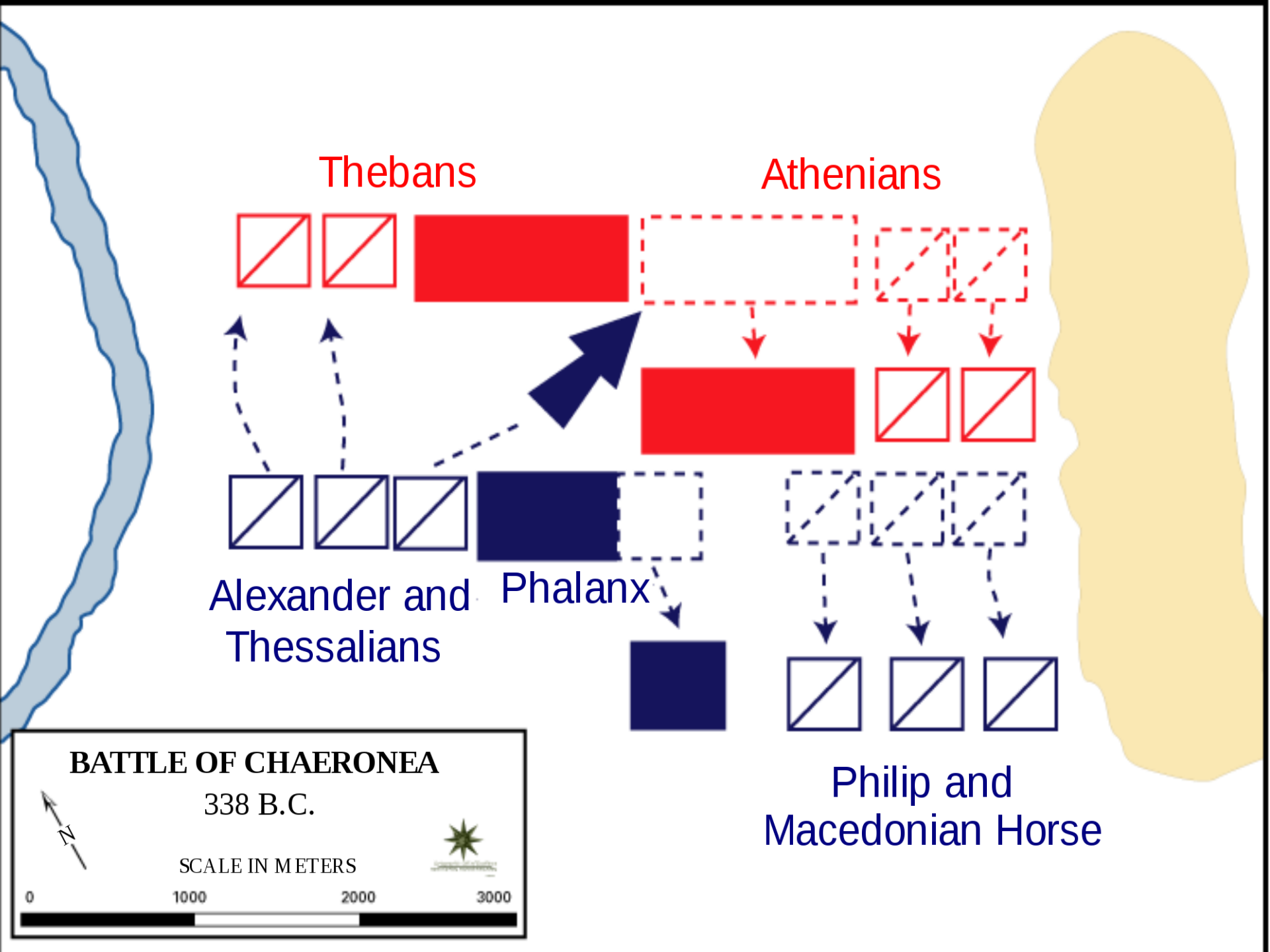
Bitva u Chairóneie (2. srpna 338 př. n. l.)

Makedonie

- Filip II. Makedonský a Alexandr III. Veliký
- Síly: 32 000 mužů
- Ztráty: neznámé

Helénský spolek

- Charés a Theagenes z Bojótie
- Síly: 35 000 mužů
- Ztráty: asi 2 000 mrtvých a asi 4 000 zajatých

Thebans

Athenians

Alexander and
Thessalians

Phalanx

Philip and
Macedonian Horse

BATTLE OF CHAERONEA

338 B.C.

SCALE IN METERS

0 1000 2000 3000

Filip II. vládcem starověkého Řecka

- Na přelomu let 338/337 př. n. l. svolal vítězný Filip do Korintu zástupce všech řeckých *poleis* (jen Sparta se nedostavila)
- Řecké státy musely dodržovat všeobecný mír, ale byla jim ponechána autonomie
- Filip II. byl jmenován vojenským velitelem celého Řecka a plánoval tažení proti Persii, ale roku 336 př. n. l. byl zavražděn

Hodnocení Filipa II. Makedonského

- Filip II. byl nejen schopný vojevůdce, ale také skvělý diplomat, který uměl ukončit vleklé spory mezi řeckými *poleis* a vytvořit jeden mocný stát
- Díky jeho reformě armády poznala antická bojiště nejsilnější a nejničivější typ falangy, která byla poražena až na začátku 2. století př. n. l. římskou legií

Alexandr Veliký

Mládí Alexandra III. Makedonského

- *356 př. n. l. Pella - +323 př. n. l. Babylón
- Rodiče: Filip II. Makedonský a Olympias
- 340 př. n. l. poprvé regentem Makedonie
- 338 př. n. l. se vyznamenal jako velitel jízdy v bitvě u Chairóneie
- 336 př. n. l. byl na svatbě zabit Filip II.

Nástup na Makedonský trůn

- Alexandr měl 3 sestry a nevlastního bratra Arrhidaia, který byl slabomyslný
- Roku 335 př. n. l. povstali Thrákové a Ilyrové, ale Alexandr je rychle porazil
- Démosthénés vyvolal povstání v Thébách, které nechal Alexandr srovnat se zemí
- Nyní se mladý král připravoval na tažení do Perské říše

Když Alexandr nebyl doma

- Správou Makedonie byl v nepřítomnosti krále pověřen Antipatros
- Spartský král Agis III. tajně jednal s Peršany a získal od nich podporu
- Roku 331 př. n. l. porazili Spartané makedonskou posádku v Korintu
- Antipatros ještě tentýž rok porazil povstalce v bitvě u Megalopole

Perské tažení (334 – 327 př. n. l.)

Začátek války s Perskou říší

- Již na jaře roku 336 př. n. l. dorazil do Malé Asie makedonský předvoj pod velením vojevůdce Parmenia
- Alexandr se připojil až v roce 334 př. n. l. po překročení Helléspontu
- Cílem války bylo osvobodit Peršany obsazená řecká města v Malé Asii

Bitva u řeky Gráníkos (334 př. n. l.)

Boj s armádou satrapů

Makedonci

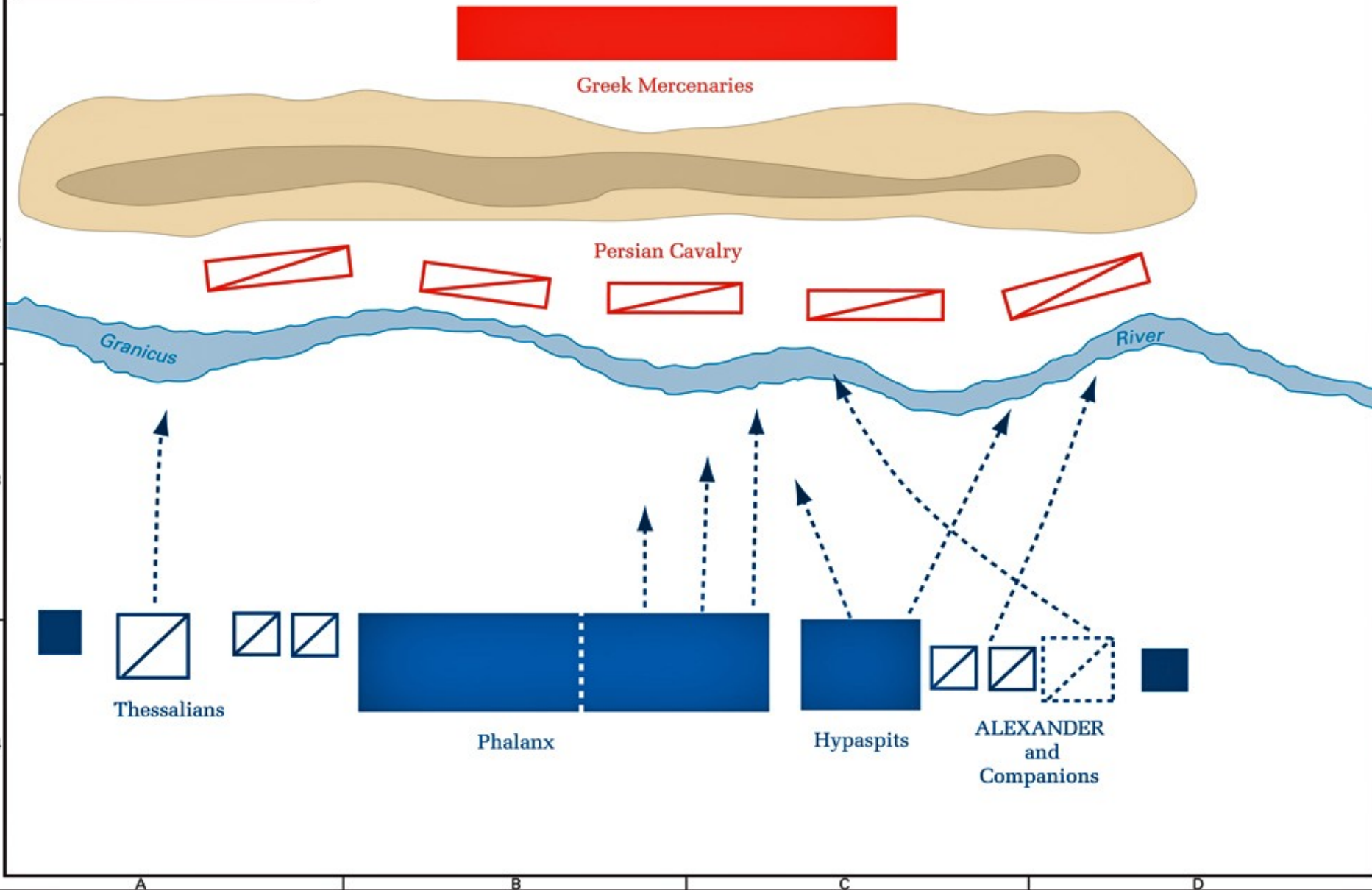
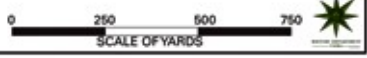
- Alexandr III. Veliký
- Síly: asi 35 000 mužů
- Ztráty: 100 – 400 mrtvých

Peršané

- Memnón
- Síly: asi 33 000 mužů
- Ztráty: asi 4 000 mrtvých a 2 000 zajatých

GRANICUS AND VICINITY

THE BATTLE OF THE GRANICUS
334 B.C.

Greek Mercenaries

Persian Cavalry

Granicus

River

Thessalians

Phalanx

Hypaspits

ALEXANDER
and
Companions

Důsledky bitvy

- Většina maloasijských měst se dobrovolně vzdala Makedonců (pouze Halikarnassos a Milét se bránily)
- Dareios III. začal makedonskou armádu považovat za vážnou hrozbu
- I když Alexandr osvobodil všechny Řeky v Malé Asii, rozhodl se pokračovat v úspěšném tažení

Bitva u Issu (333 př. n. l.)

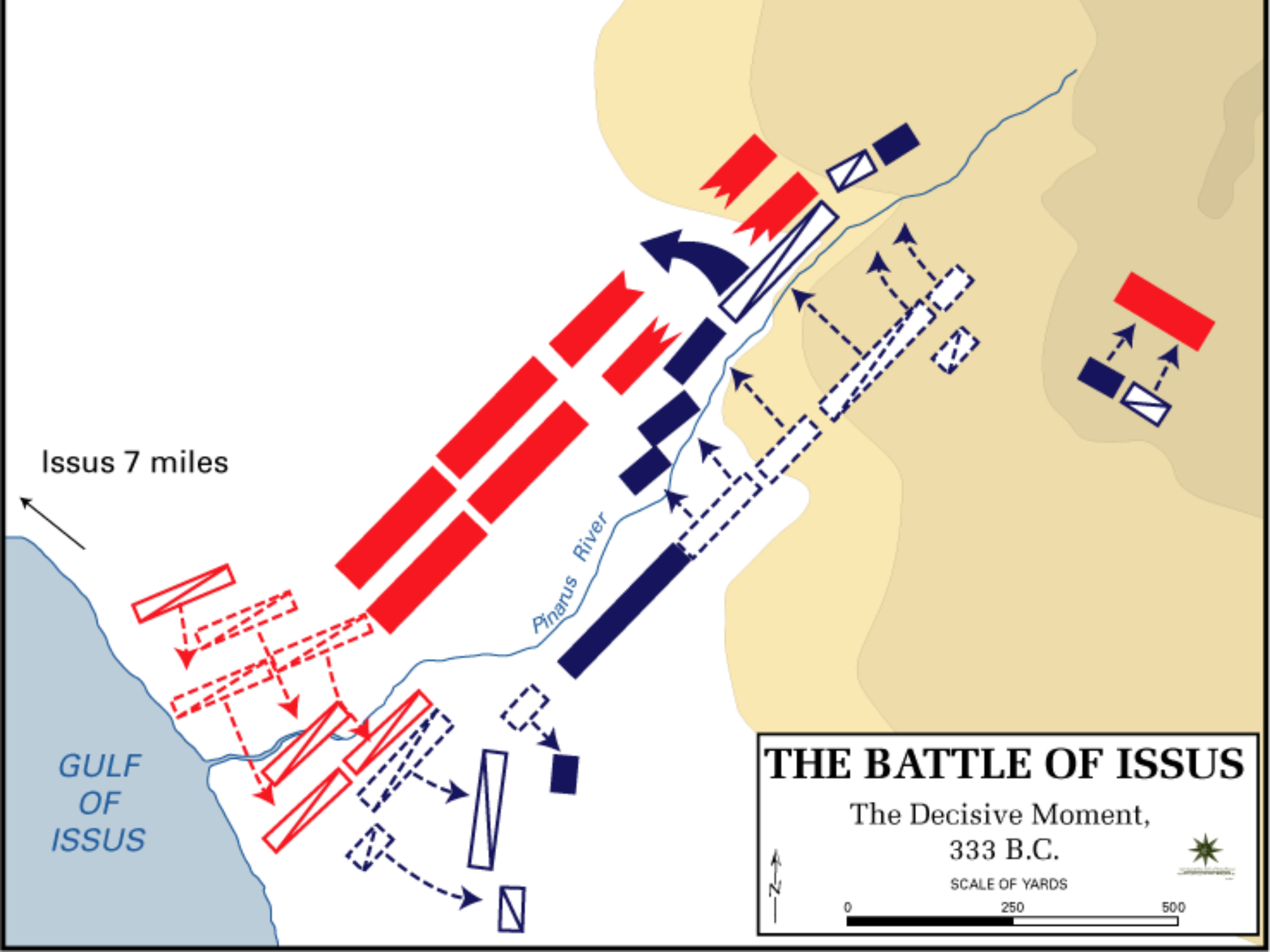
Dareios III. opustil rodinu

Makedonci

- Alexandr III. Veliký
- Síly: 30 000 – 40 000 mužů
- Ztráty: 500 – 7 000 mrtvých

Peršané

- Dareios III.
- Síly: 50 000 – 100 000 mužů
- Ztráty: asi 20 000 mrtvých

Issus 7 miles

GULF OF ISSUS

Pinarus River

THE BATTLE OF ISSUS

The Decisive Moment,
333 B.C.

SCALE OF YARDS

0 250 500

Důsledky bitvy

- Dareios III. uprchl z bojiště a jeho armáda se potom vzdala
- Alexandr zajal celou rodinu velkokrále
- Následně Makedonci ukořistili v Damašku celou perskou státní pokladnu
- Dareios nabídl Alexandrovi mír a polovinu říše včetně výkupného za své příbuzné

Obléhání Tyru (leden – červenec 332 př. n. l.)

Dobývání ostrova

Makedonci

- Alexandr III. Veliký
- Síly: 1 makedonská triéra, 120 kyperských lodí, 80 lodí Féničanů, 10 rhodských lodí a 13 lodí dalších spojenců
- Ztráty: 400 mrtvých

Obyvatelé Tyru

- Azemilcus
- Síly: asi 40 000 obyvatel Tyru
- Ztráty: 8 000 mrtvých a 30 000 obyvatel prodáno do otroctví

Tyrians

(Citizens)

15,000 men of military age

80 triremes

35,000 other civilians

Macedonians

(Alexander)

Macedonians

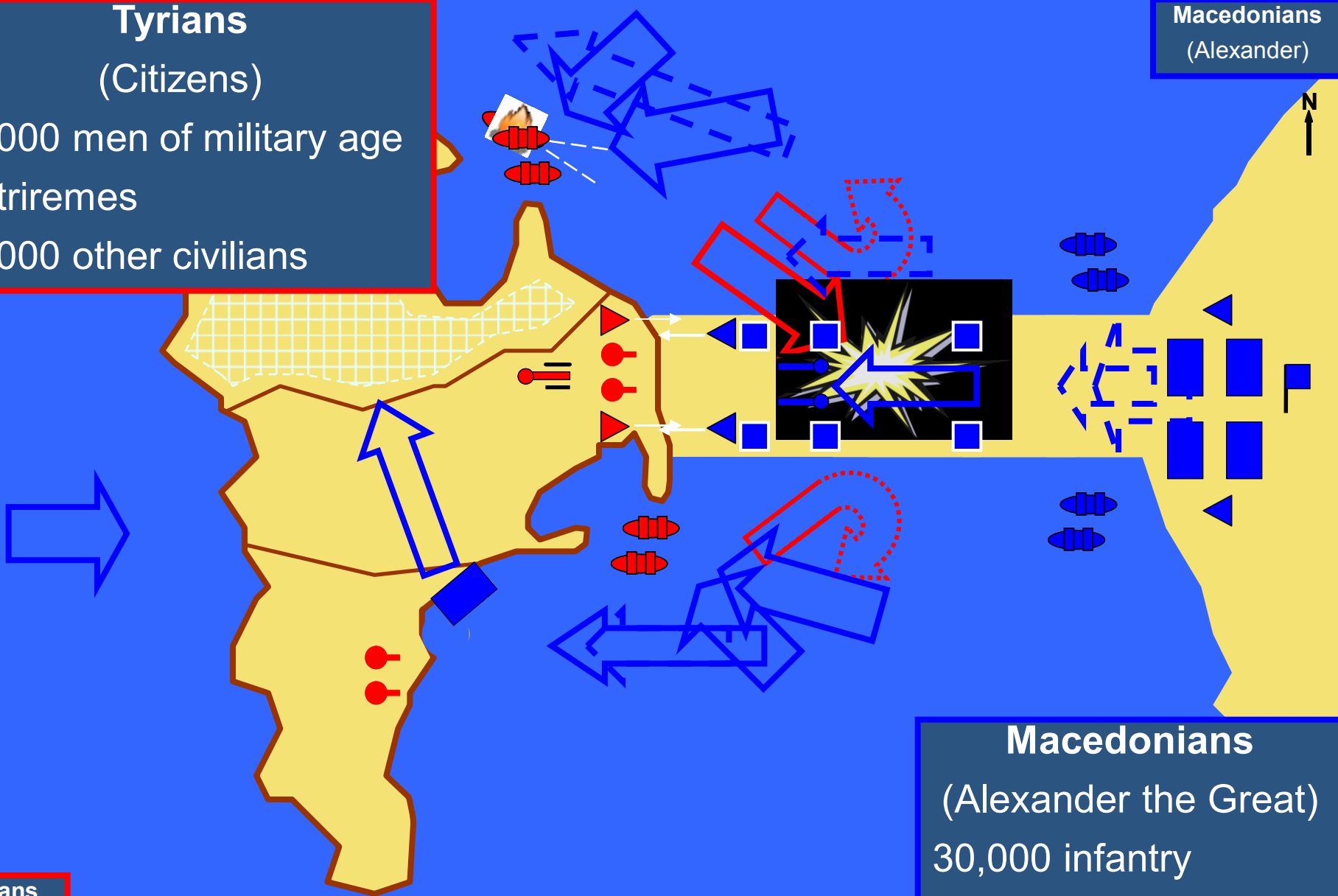
(Alexander the Great)

30,000 infantry

200 triremes

Tyrians

(Citizens)

Důsledky obléhání

- Město bylo srovnáno se zemí a perské lodě už neměly žádnou námořní základnu
- Zásobovací lodě Makedonců už neohrožoval nepřítel
- Cesta pro osvobození Egypta byla volná
- Alexandr se prohlásil za faraóna a v lednu 331 př. n. l. založil další Alexandrii v deltě Nilu

Bitva u Gaugamél (1. října 331 př. n. l.)

Poslední prohra Dareia III.

Makedonci

- Alexandr III. Veliký
- Síly: 47 000 mužů
- Ztráty: 500 – 1 000 mrtvých

Peršané

- Dareios III.
- Síly: asi 50 000 – 120 000 mužů
- Ztráty: asi 50 000 mrtvých

Persians
(Darius)

Mazaeus

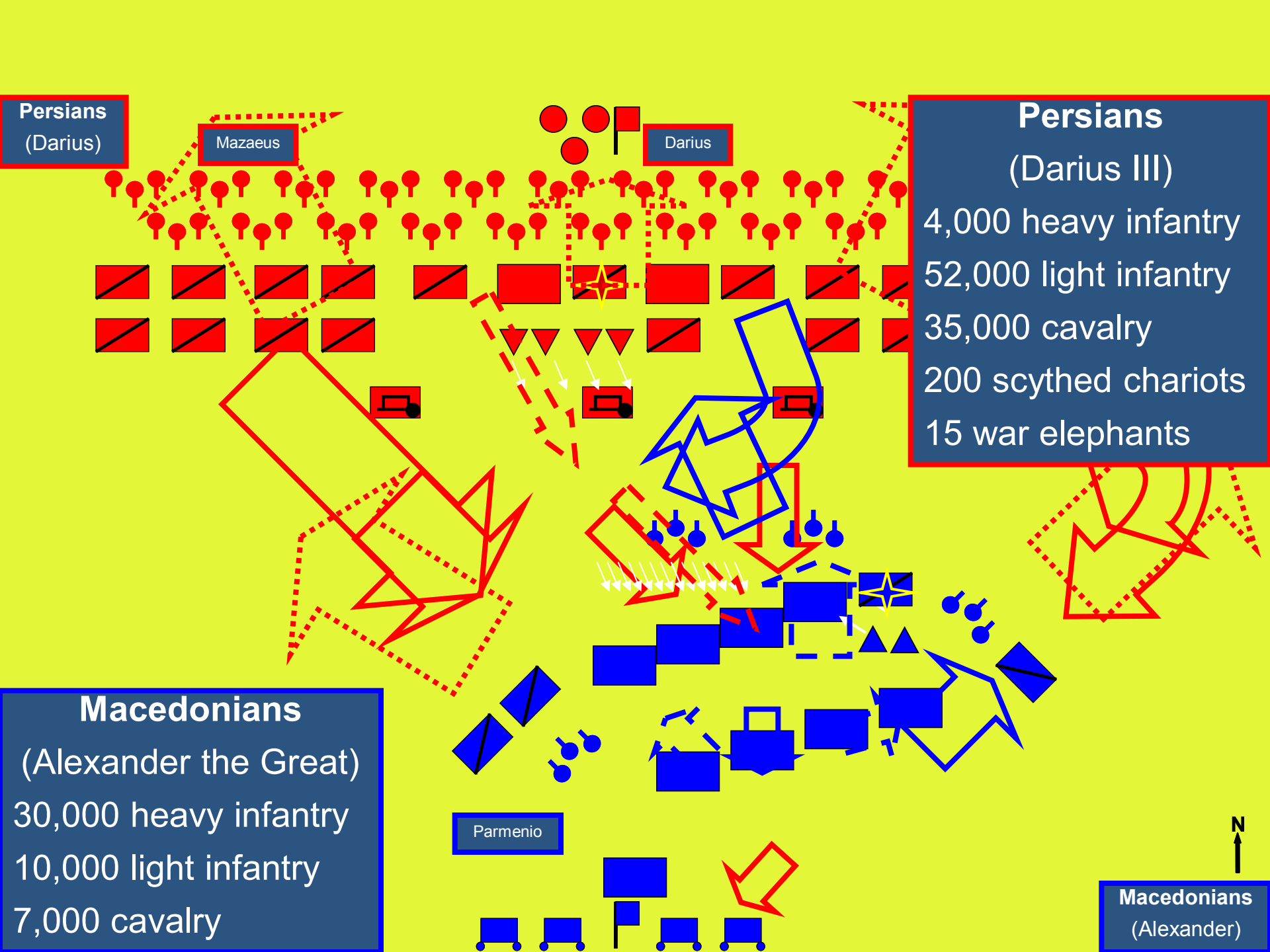
Darius

Persians
(Darius III)
4,000 heavy infantry
52,000 light infantry
35,000 cavalry
200 scythed chariots
15 war elephants

Macedonians
(Alexander the Great)
30,000 heavy infantry
10,000 light infantry
7,000 cavalry

Parmenio

Macedonians
(Alexander)

Důsledky bitvy

- Dareios III. utekl s několika elitními jednotkami na východ
- Krátce po bitvě byl zavražděn Béssem
- Města Babylón a Persepolis se vzdala bez boje Makedoncům
- Během několika let Makedonci obsadili všechny perské satrapie a roku 327 př. n. l. vstoupili na území dnešní Indie

Indické tažení Alexandra Velikého (327 – 325 př. n. l.)

Perská říše Alexandrovi nestačila

- Indie byla rozdělena na mnoho malých států, které mezi sebou neustále válčily
- Alexandr vyzval místní vládcy, aby se mu bez boje podrobili
- Omfis, vládce Taxily, se dobrovolně stal spojencem Alexandra Velikého
- Jeho hlavním protivníkem byl Póros, který také odmítl nadvládu Makedonců

Bitva u Hydaspés (326 př. n. l.)

Sloni proti pěchotě

Makedonci a spojenci

- Alexandr III. Veliký
- Síly: asi 40 000 mužů
- Ztráty: asi 4 300 mrtvých

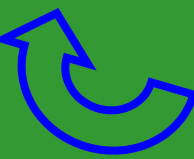
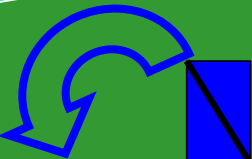
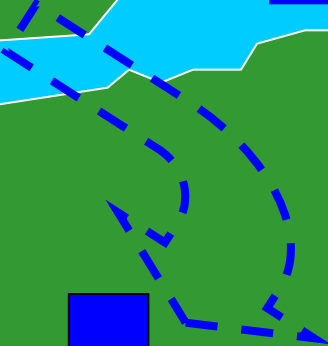
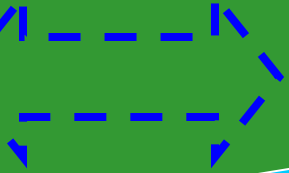
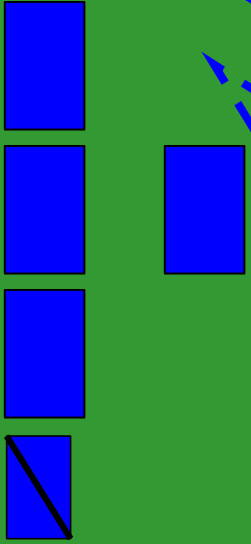
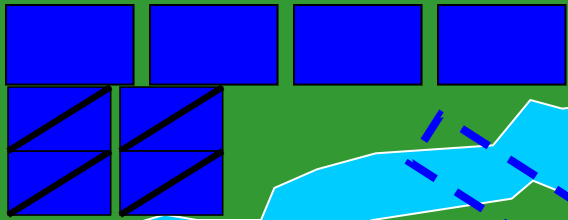
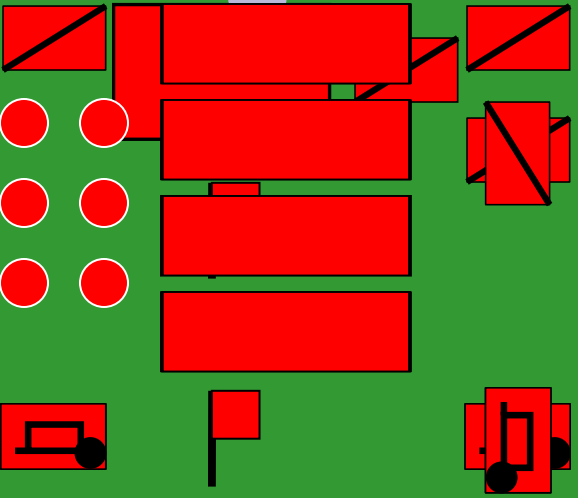
Království Pauravas

- Póros
- Síly: 20 000 – 30 000 mužů
- Ztráty: 12 000 mrtvých a 9 000 zajatých

Macedonians
(Alexander the Great)
23,000 infantry
8,000 cavalry

Macedonians
(Alexander)

Pauravans
(King Porus)
30,000 infantry
4,000 cavalry
300 chariots
100 war elephants

Pauravans
(Porus)

Macedonians
(Alexander the Great)
23,000 infantry
8,000 cavalry

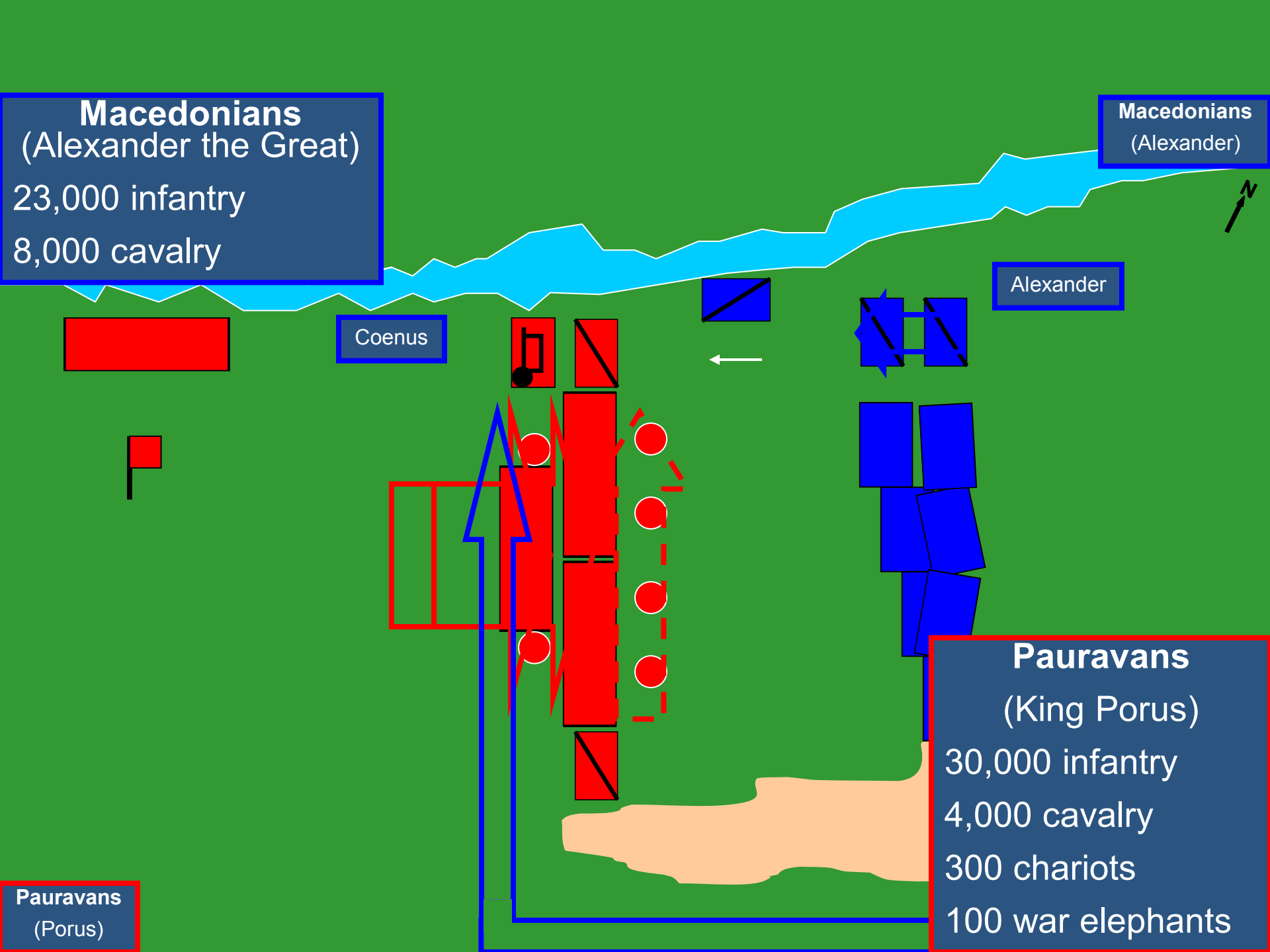
Macedonians
(Alexander)

Alexander

Coenus

Pauravans
(King Porus)
30,000 infantry
4,000 cavalry
300 chariots
100 war elephants

Pauravans
(Porus)

Macedonians
(Alexander the Great)
23,000 infantry
8,000 cavalry

Macedonians
(Alexander)

Alexander

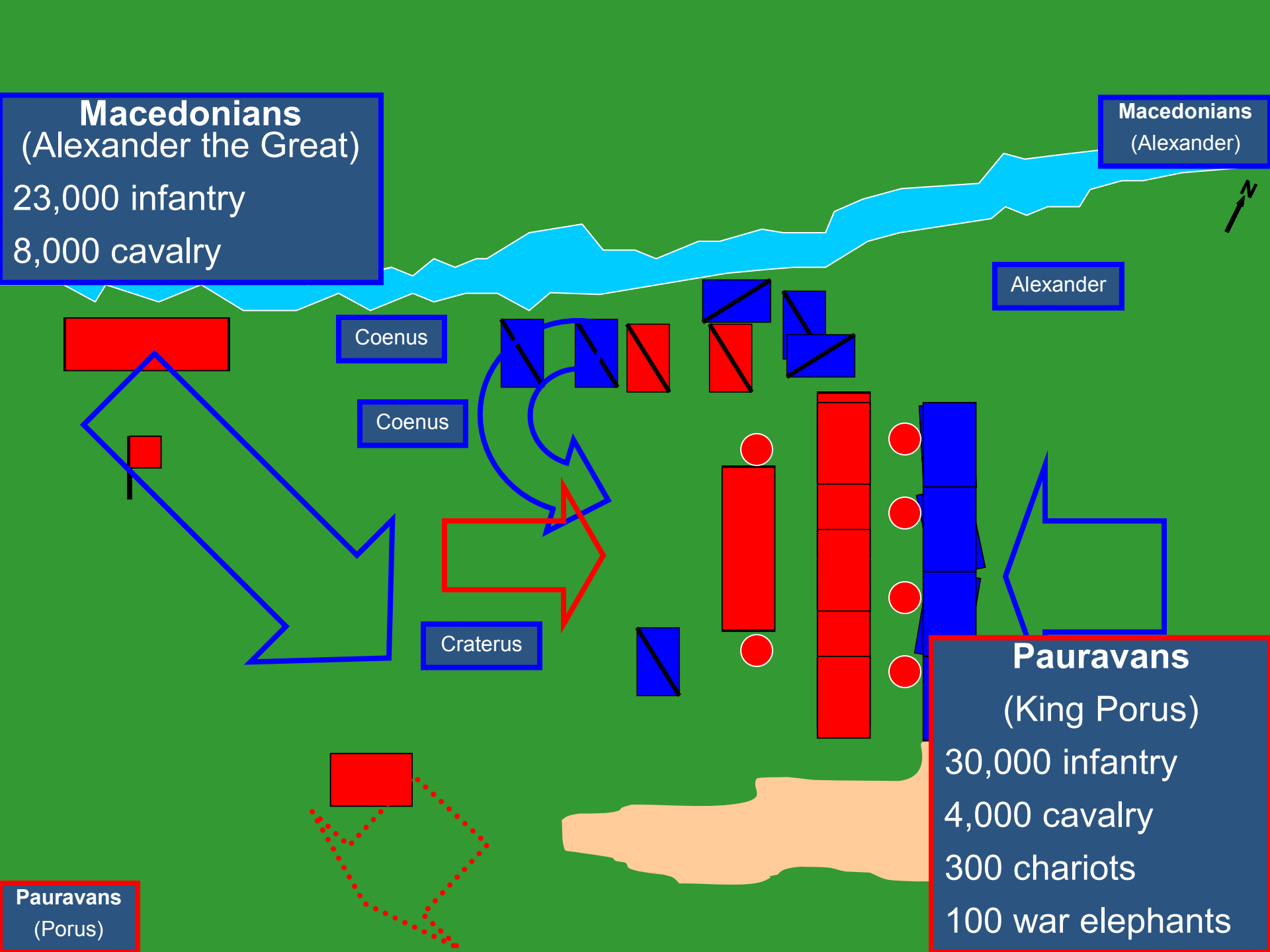
Coenus

Coenus

Craterus

Pauravans
(King Porus)
30,000 infantry
4,000 cavalry
300 chariots
100 war elephants

Pauravans
(Porus)

Důsledky bitvy

- Makedonští koně měli strach ze slonů, ale pěšáci odolali jejich náporu
- Značné ztráty v řadách těžkooděnců vedly k rychlému ukončení Indického tažení
- Póros přišel o všechny své syny, ale Alexandr jeho život ušetřil
- Po odchodu Alexandra byli svrženi všichni jeho satrapové v Indii

Návrat do Babylónu

- Po několikaletém pochodu z Indie se Alexandr v únoru roku 323 př. n. l. vrátil do Babylónu – svého sídelního města
- Zde plánoval další tažení do Arábie a do západního Středomoří
- V červnu se ale náhle zhoršilo jeho zdraví podlomené válečnými taženími a alkoholem a 10. nebo 11. června zemřel

Dědici světové říše

- Alexandr Veliký měl 3 manželky, ale zanechal po sobě jen jednoho nemanželského syna (Héraklés)
- Dobyta území si rozdělili jeho velitelé - začínají války diadochů:

Antigonovci – Balkánský poloostrov

Ptolemaiovci – Egypt, Palestina a část Sýrie

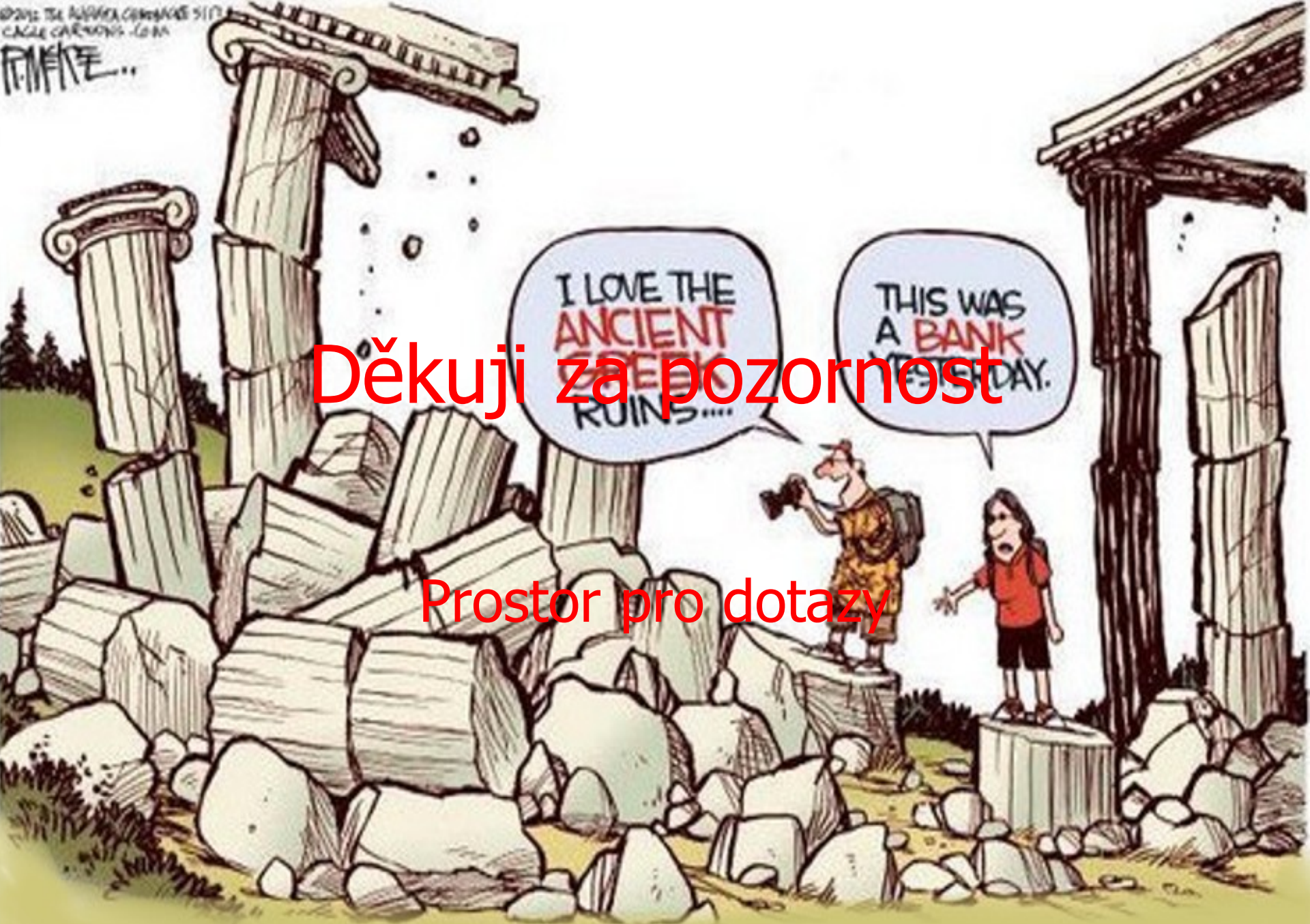
Seleukovci – značná část Přední Asie

Hodnocení Alexandra Velikého

- Alexandra Velikého lze vnímat pozitivně (nejúspěšnější vojevůdce celé historie) i negativně (opilec a brutální dobyvatel)
- Žádný spolehlivý pramen o jeho životě – již antičtí autoři podávali různé popisy jeho činů
- Vojenskými aspekty se nejpodrobněji zabýval Arriános z Nikomédie

©2012 THE AUSTRALIAN COMMERCE SITUATION
CAGLE CARICONS - COM
T.M.K.E...

Děkuji za pozornost

Prostor pro dotazy